

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. június 30.

Vasárnap.

XX. évfolyam 51. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 ha ab s petisöröft, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

Állami tisztviselők mozgalmá.

Hogy az egész ország tisztviselőinek anyagi helyzetük javítását célzó mozgalmá a közalgó általános választásokkal összeesik, nem szolgál annyira előnyére a mozgalomnak, mint az, hogy a közalgatási reform bevezetésével kezdődött. Az első a rossz szándék könnyen balul magyarázhatja, a második adja meg csak igazán a valódi, a mélyebb indokolást a mozgalomnak. Egy csak a törvényes általános minősítést elérő tisztviselő felnevelése és kiképzése helyeseknek bizonyult statisztikai adatok szerint harmincezer korona minimális költségbe kerül. Egészseges közgazdasági követelmény, hogy egy ilyen tisztviselő a kiképezésére fordított költségeket kamatoztassa, amortizálja, mert különben haszontalanul fektették be, elfecsérelték a tőkét. A kamatozásnak megfelelő összeget, mely most ezerkétszáz korona, meglehetősen gyorsan eléri a tisztviselő; de rendkívüli ritkaság, hogy a mostani fizetési feltételek és illő szerény életmód mellett, a tőkét is visszatakarékoskodhassa.

Mert még e szerény életmód mellett is meg kell őriznie hivatala társadalmi kötelességeit, külső megjelenésében, lakása berendezésében, szellemi és anyagi magatartásában eleget kell tennie a reá ruházott nyilvános méltóság tekintélyének; és minderre nagyon sok esetben nem elegendők az eszközök, melyeket a közület nyújt az egyesnek, szolgálata jutalma képpen. Hát még mikor a tisztviselő nagyobb család fentartója, ha híven teljesített hivatali kötelessége után haza jön, hogy övéi körében, kikért szívesen tőri magát, munkaerejének erkölcsi megifjohodást szerezzen, s otthon örökösen buslakodó asszonyt s elégtelenül táplált gyermekeket talál. Bizony nagyon valószínű ekkor, hogy sebzett szívvel és legforróbb áhitattal, mindennap ezt a két könyörgését rebegi a Miatyánk-nak: „Add meg nekünk a mi mindennapi kenyérünket;... és ne vigy minket a kísértetbe!“ Igen, ez az oly ritkán teljesített két könyörgés, az elégtelen életfentartás és a gond, mely folyton a kísértés veszedelmének teszi ki őt, ezek az okai annak, hogy tisztviselői anyagunk nem képes magát teljesen és tökéletesen az ország javára érvényesíteni, ezek okozák közalgatásunk legszámosabb fogyatkozását.

A hivatalnok széleskörű képzettsége és gyakorlati iskolázottsága épp oly kevésbé döntő a közalgatás jóságára, mint a választás, vagy állami kinevezés. Létezik egy nagy, több ezeréves kulturállam, melyben a legkönnyebb hivatalt sem le-

het elérni a legnehezebb vizsga nélkül, és a hol minden tisztviselőt az állam nevez ki. Ez az állam Kína. De mivel ott a tisztviselőket, a legkisebbtől a legmagasabbig, nyomoruságosan fizetik, szinte kényszerítve vannak azok az állásukkal való visszaélésre, erkölestelen mellékjövedelmek kieszelésére, melyek gyakran sokszázszorosan felülmulják a főjövedelmet, és a mandarinság eszervezetében senyved Kína. Tehát illendő díjazás a teljesített szolgálatért előfeltétele annak, hogy a tisztviselő teljesen állásának szentelje magát, előfeltétele a közalgatás sikeres, és tartósan hathatós reformjának. Ezért tetszik most időszerűnek a tisztviselők mozgalmá és államháztartásunk rendezett viszonyai mellett, az ország javára, mozgalmuk nem is teljesen kilátástalan.

Merénylet-terv a király ellen. Bruckba, mielőtt a király megérkezett volna, Baselből egy magántávirat érkezett, mely figyelmeztette az osztrák hatóságokat, hogy egy svájci anarkista Ferencz József ellen elkövetendő merénylet céljából Bruckba utazott. A kapitányság azonnal figyelmeztette Pogány mosoni alispánt, ki a katonai és udvari hatóságokkal együttesen erős intézkedéseket tett. A mozgósított detektívek tegnap a tábor közelében elfogtak egy gyanús embert és Nezsiderre vitték. A fogoly vallomása ellentmondók és terhelők. Az illető nemrég Tessin svájci Kanton Airolo nevű helységében dolgozott. Notorius anarkistáktól leveleket találtak nála. A hatóságok érintkezésbe léptek Svájezzal.

A bur harcztéréről. Budapest, június 24. (érk. 11 óra) Londonból jelentik: A Fokföldön ezer Transzválban és Oránzeban tízezer bur áll fegyverben. Johannesburg és Bloemfontein helyőrségeit a burok folyton nyugtalanítják. Az angol csapatok egészségi állapota a közeledő tél hatása alatt leirhatatlan. Merrimann és Saner bur delegátusok visszautaztak Transzválba, kijelentették, hogy missziójuk végképpen kudarcot vallott. Az angolokat a hazugságok egész hálózatával sodorták a háboruba. Nem sokára meggyőződhetnek róla, hogy a háboru tönkretette Délafrikát.

Londonból jelentik, hogy a legújabb hivatalos veszteséglísták szerint az angolok ujabban ismét sok veszteséget szenvedtek.

Rimler Budapest. Rimler a fővárosba érkezett, és szenzációk leleplezéseket fog tenni Ugronról.

Ugron ügye a képviselőházban. Nehogy esetleg az a téves vélemény képződjék, hogy bizonyos embereknek minden szabad, a nélkül, hogy eselekedeteik következményeit le kellene vonniok: Ugron Gábor pénzügy politikai felsülését szóba kellett hozni a képviselőházban. Gajári Ödön tehát a közszükségnek tett eleget, midőn Ugron ügyét szellőztette az összeférhetlenségi ügyekben való eljárásról szóló javaslat tárgyalása alkalmával. Gajári fejtegetéseit foszlott figyelemmel kísérték az egész képviselőház, és csak a néppárt néhány tagjának telt benne kedve, hogy az Ugronista Molnár Jenő közboszolásokkal iparkodott zavarni Gajarit. Nyilt védője nem akadt Ugronnak a képviselőházban. Polonyi, ki historiai exkurzió által igyekezett

immel ámmal kevésbbé feketének feltüntetni egykori vezérét, előre kijelentette, hogy sem hivatva, sem kötelezve nem érzi magát Ugron védelmére. Visont a védő nekiremondása pedig csak kitűnő alkalom volt Kossuth Ferencznek, hogy a 48-as függetlenségi párt nevében kijelentse, hogy e párt tántoríthatlan híve a hármass szövetségnek s ezidőszert, dacára a Franciaország iránti rokonszónvnek, francia szövetséget nem tart ezélszerűnek és hogy külföldi hatalom támogatásának elfogadását meg nem engedhetőknek tekinti a párt. Hírlik, hogy Ugron barátai tudnák, hogy Gajári az ügyet szóba hozza. De úgy látszik, Ugron, tanácsosabbnak tartotta, hogy in contumaciam ítéltesse el magát.

A kvóta ügye. A képviselőház csütörtöki ülésének végén Rátkay Lászlónak egy kérdése alkalmat adott Széll Kálmán miniszterelnöknek, hogy a Házat a kvóta-kérdésről kimerítően és világosan tájékoztassa. A kormányelnök előadásában ismertetette a kérdés mai állását; előadta, hogy a két országgyűlés a törvénynek megfelelőleg a maga deputációit kiküldte, a deputációk tárgyaltak, a közös ügyek hozzájárulási arányában meg is egyeztek s megegyezésüknek megfelelőleg a magyar és az osztrák kormány, kiki a maga országgyűléseinek, javaslatot is terjesztett elő a kvótának parlamentáris megállapításáról. A kérdés minden stádiumában szigoruan a törvény alapján jártak el s a törvénynek megfelelőleg a két népképviselő is megkísérelte az arány egyértelmű megállapítását. Amíg azonban a magyar képviselőház pénzügyi bizottsága a kormány javaslatához hozzájárult, addig az osztrák ad hoc bizottság a maga ülésében a megegyezésnek ez idő szerinti lehetetlenségét konstatalja s kormány-javaslatának érdemleges megvitatásába bele nem ereszkedett. Sajnálatosképen tehát ufolag elérkeztünk ahhoz a stádiumhoz, amikor a hozzájárulási arányt ismét csak a korona döntése alapján lehet megállapítani, amely döntés tekintettel arra, hogy a jelenlegi kvóta érvénye július hónap elsején megszűnik, már a közelebbi napokban várható.

Székelv kérdés.

A jövő munkája.

— Irta: Máthé József. —

A mostani telepek azon kis gazdáknak szánvák kik 2400—3000 korona vagyonnal rendelkeznek és nem azoknak, akik önhibájukon kívül vagyontalanok, egyben földönfutók lettek. Ezeknek nem lévén meg a szükséges biztosítékuk, midenhová, akár Oláhországba is mehetnek, csak a telepre nem.

A nélkül tehát, hogy az Oláhország felé özönlést megakasztottuk volna egy másik irányba kezdjük terelni a keleti határrész magyarságát, azaz: növeljük a kivándorlást. Erre egyáltalán nincs szükség, mert hisz ott sinesenek tulságos fölös számmal.

Vesünk tehát számot a körülményekkel.

Mit akarunk?

1. Megmenteni a magyarságot a haza földjének az ő számára leendő biztosítása által.
2. Növelni magyarosodását, ellenálló erejét.
3. Biztosítani terjeszkedését.

Nos, akkor első teendő: a település feltételeinek olyfoku megkönnyítése, hogy ne zárjunk ki abból senkit, kibén akarat van munka és szorgalom árán megmenekülni a hontalanság nyomoruságaitól.

Részesítsük e kedvezményben azokat is, a kik már kivándoroltak.

Először adjuk bérbe nekik a telep helyeket, akárcsak a ruthéneknek; kapjanak legelőt; tenyészállatokat, akárcsak a ruthének és ráadásul engedékenység meg az is, hogy a bérelt terület áldásaiból megtakarított pénzen váltsa meg a telket mindenki, aki tudja.

Nincs ebben lehetetlenség!

Az élet számtalan példával igazolja, hogy a becsület, szorgalmas munka értékesebb a fekvő vagyonnál és egyedül is alapja, biztos alapja lehet az anyagi gyarapodásnak. Miért ne fogadhatná el a földmívelésügyi kormány tehát a település alapját?

A telepítés szociál politikai szempontból is fontos kérdés. És ezt a szempontot sem szabad figyelmen kívül hagyni.

Meg kell itt említenem, hogy a székely kiválón alkalmas a telepítésre. Ujjal rá lehet azokra a telkekre mutatni, melyekben Magyar Nemegyhén, Véczen vagy Nagy-Sármáson székely család lakik. Tiszta, takaros okosan berendezett mindenik. Szinte kilátászik az utczára a jólét.

Oláhországból is szívesen haza jön kinált előnyökhöz. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 13 tagból álló iparos családot telepített haza biztosítván neki a megélhetést Szentesen, egy családnak hazatelepülése most van folyamatban.

Hagyjuk tehát a 2400—3000 vagy több korona vagyonnal rendelkező székelyt szülőfalujában, rokonai, ismerősei között. Ezeknek elég, ha munkát biztosítunk, kevés birtokuk és időközi munkák után szereznek annyit, hogy megéljenek.

De ismétlem, mentsük meg a kivándorlottakat és önhibájukon kívül futni kényszerült honfitársainkat.

Ez mindenesetre terhes feladat, mert jóval nagyobb áldozatokba kerül, mint a vagyonos elem telepítése. De kérdem többet ér-e e hon nekünk, honmaradtoknak, ha véreinket elűzi a sors határainkról? Avagy az a pénz, vagyon kedvesebb, melynek birtokában elnézzük pusztulásunkat? Hisz akkor utoljára alig marad itthon néhány magyar! A többi Kelet és Amerika veszi oltalmába!

Magam részéről semmi áldozatot nem tartok a magyar kormánytól nagyinak, mit a magyarság megmentésére hoz, mert Magyarország csak a magyarokban bízhatik, senkiben sem másban.

És ha tiltakoztam a még némi vagyonnal ren-

delkező székely családoknak a haza belsejébe ugyan, de a Székelyföldről mégis kitelepítése ellen, módot ajánlok a székelységnek a Székelyföldön leendő kitelepítésére.

Rengőleg erdőségek borítják a Székelyföldet. Csak madárlátta tájai is vannak, hol százados fák keresztül kasul korhadnak egymáson, a földet nem érintette embernyom. Vannak továbbá ezen erdőségekben elég sűrűn most csak legelőnek, kaszálónak, befásításra vagy éppen semmire sem használt 300—2000 holdes területek; vannak irtások, melyeket művelés alá venni, közlekedő utakkal ellátni és betelepíteni lehet.

Íde kell telepíteni a székelyt. Mert a székelynek élete az erdő. Ha semmi egyebe nincsen, megélő abból, csak alkalmat kell nyújtani az érvényesülésre.

Kevés aggodalom támasztható tehát ezen helyekkel szemben azért, hogy talán nem terem ott elég gabonája. De lesz legelője, földolgozásra váró fája stb. S ha nem teremne gabona, a mi nem áll, mert utjabban sok irtást vettek művelés alá: visz oda a vasut. Ugyis azért jajgatnak a községek, hogy ha véletlenül eltávolna zárkozni Ausztria a mi gabonánk elől, mi lenne akkor?

Elfogyna itthon. Elfogyasztanák az erdők rengeteget a varázsolt kőzségek lakói, akik kedvező körülmények között könnyen fogják magukat kárpótolni a gabonáért. A házi, különösen a faipar iránt a székelységben élő kiváló tehetség és szeretet felment minden aggodalomtól.

E fontos ok, a miért települ re az erdőt ajánlottam az, hogy az erdő olesó. Egy-egy új földes ur 4 koronát sem adott birtokának holdjáért; másik, hogy heverő, önmagában pusztuló kincsek itt a székelységgel egyszerre mentetnek meg.

Az erdőben most mondhatná rabló gazdálkodást üznek. Sem tűzi, sem épület- és szerszámfáját nem tudják úgy értékesíteni, mint a külföldön, mert nincs közelében az értéket sokszorozni képes, alkalmas munkaerő, a vevő sines.

Erdőségeink fájának okosabb felhasználása, mondjuk háziipari feldolgozása tárgyában Berzenczey István figyelemre méltó javaslatot terjesztett Marostordamegye törvényhatósági bizottságához és a magyar kormányhoz. Ebben az erdőségek között élő odatelepítendő székelység javára értékes tervek vannak.

Csak kötelességet teljesítenek a vezetők, ha ennek szellemében sürgősen hozzálatnak a mentési munkálatokhoz.

Tanügy.

Van-e helye, jogosultsága a népiskolában a buktatásnak, (osztályismétlésnek), s ha van, mely esetekben?

Irta: Hentze Imre.

II.

Bár egybefüggne a kérdéssel, nem részletezem most, mennyi minden osztályban, minden egyes tantárgyból az a minimum, melynek tudása a felsőbb osztályba való léphetést biztosítja.

Ezt minden tanítónak az iskola és növendékei különös czélja figyelembe vételével — az anyag mennyiségének a megválasztásával a tanterv keretében és szellemében mozogva — önmagának kell megítélni tudni. Ellenvetést tehetne valaki ezen felfogásom ellen, mondván, hogy így megküönböztetéseket teszünk növendékeim között a mennyiben nem egyforma mértékkel mérnek nekik. Miért ne. Ha a nevelés és tanításban lehetőleg tekintettel kell lenni a növendék egyediségére, ha biztosan tudom — és erről tudomást szerezni nem is nehéz kötelességem — miért ne vehetném figyelembe azt is, hogy János böres vagy kocsis lesz, ellenben Gyurkát papnak vagy dokornak szánták. Anélkül tehát, hogy az előbbinek alkalmat adnók a figyelemtelenségre, restelkedésre, megért tem emezzel, hogy a ki többet akar tudni, annak többet kell tanulni; a ki többre vágyik, annak többet kell fáradozni.

Ugy egyeztetem hát az osztályozást e kétféle czélból, hogy mindazokat a tanulókat, a kik bizonyosságát adják annak, hogy a felsőbb osztály több ismeretáigában legalább is elégséges eredményt fognak felmutatni, felbocsajtom; ellenben szigorubb mértéket alkalmazok és megbuktatom, sőt osztályt is ismételtetek azokkal, a kikről tudom, hogy valamely felsőbb tanintézetben szándékoznak tanulmányaikat folytatni. Sokféle ok rójja ezt rám kötelességül.

Arányosan kifejtett értekezésom végkövetkeztetéseként a kérdéssel alkotott véleményemet a következő két pontban foglalom össze. Először: buktatásnak, illetve osztályismétlésnek csak az olyan tanulónál van helye, a ki nagyon gyenge, a kinek a legzsűségesebb alapja sines meg, a leggyengébb elemeket sem tudja; semmit sem tanul, vagy az iskolában folytonosan figyelmenlenderedik, teljesen te-

T Á R C Z A.

A javulás útján.

Irta: Szántó Vitus.

I.

— No hát úgy lesz, hogy én az öregnek elmondom, hogy mennyire megjavultam, mily pontosan járom az előadásokat, úgy, hogy vizsgám, sikere biztos lesz, s mily szerényen, visszavonult életet élek stb., stb., tudod több ily dolgokkal állok elő s egyszersmind fölkérem, hogy erről — ha úgy tetszik személyesen is győződjék meg, valamelyik tanáromtól, mert bármelyik készséggel fog felvilágosítással szolgálni.

— De vajon a földnek, melyik részében lakozik az a professor — vág közbe hangosan nevetve Szombatfalvy — ki rólad s nem különben jó magamról is elmondhatná mindazokat, miket te atyáddal elhitetni akarsz?!

— Éppen itt a punctum saliens, hol neked segédkezned kell — mondá Kálmán — te lévén hivatva ama bizonyos tanár szerepének betöltésér. S mint-hogy amugy is elég férfias kinézésed van s mi a fő tekintélyes alakod s komoly fellépésed, aligha hinned, hogy az öreg még csak sejtendő is, hogy mily rászédésnek van kitéve. — Holnap ebédre a „Fehér ló”-ba viszem az öregot, hol te elegánsul kiöltözve egy asztalnál fogsz ülni lapot olvasva, s ügyet sem vetve reám, fogadod köszöntésemet belépésünkkor. Én pedig majd úgy foglak jelezni, mint Dr. Török

Árpád egyetemi professort, s mint ki engem nagyon jól ismersz s ajánlani fogom, hogy menjem asztalodhoz s kérjen felvilágosítást fölőlem; aztán a többit reád bízom tudva azt, hogy e megbízatásban jobban eljárni, mint te, ember aligha tudna.

Mindezeket Kálmán oly sietséggel mondá, hogy Szombatfalvy kollegájának még időt sem hagyott arra, hogy megjegyzéseket fűzzön beszédéhez, legfennebb egy-egy jelentős s biztató mosolylyal kísérte az általa mindazáltal igen kedvelt tervet.

— A többit, ha nem is mondod, — vevé át a szót Al dár úgy is tudom. — Az öreg teljesen meggyőződve javulásod s vizsgád biztos sikeréről megnyitja szívet, de főleg tárczáját s ujjal kedvelt magzatjává fogad s tárczájának titkos redőiből kivieszi azokat a „rongypapirokat”, melyekbe úgy te, mint jó magam rég nem gyönyörködünk s javulásod reményében s sikerülő vizsgád előleges jutalmául a markodba nyom egy nébányat s aztán ismét mienk a világ, vagy is inkább a kátyuasztal, hol annyi balszerencse közt, megfogya bár, de törve nem töltöttük időnk legnagyobb részét. Tehát bíz reám a dolgot, mert az öreg falusi hiúságát felhasználva, ki aknázza, úgy eljárak benne, hogy panaszra nem lesz okod!...

Ut dictum, ita factum est! A jó öreg majdnem keblére szorítá fiát hallva a professor ur tulajdon szájából azt a sok dicsegetet, mit Kálmán urról egy órán keresztül zengott s tekintve a professori komolyságot, melylyel az öreg kérdéseire felelt, hogy ne adott volna hitelt az ily dolgokban járathat apa, azon szavaknak, melyek épp oly távol állottak az igazságtól, mint Szombatfalvy ur az egyetemi professorságtól! Sőt megköszönve a szíves fölvilágosítást hálással szorított kezét a „Nagyságos urral” s fia kíséretében megelégedetten hajtatt a pályaudvarra,

honnan az 1/4 óra múlva induló vonattal haza kellett utaznia. Szinte lekésett az öreg a sok bucsuzkodás, dicsegrő és intó szavak közepette, ha csak Kálmán ur, a vonat indulására nem figyelmezteti, kezét esékolva atyjának, ki e közben egy ropogós száraz csuszátott fia markába azon hozzátétellel, hogy ezzel egyszersmind kipótolni akarja az eddig elvontakat s ha jövőben is esak dicsegetet fog hallani a „drága fiu”-ról, úgy atyai jóindulatának megnyilatkozásá-baa — lépten-nyomon részeltetni, mindig örömmel kész leendő. S mindezeket Kálmán ur oly szentelen komolysággal hallgatta végig, hogy már-már beleélni kezdé magát a szerepbe s mintegy elhitetni akarí magával is, hogy tényleg a javulás útjára tért, ha a vonat épp akkor nem robogott volna ki a pályaudvarból, magával vevé a boldog apát, ki szentül meggyőződött arról, hogy — mint a professor ur mondá — fia teljesen megtért s 3 évi molyoséges egyetemi hallgatás után valamelyes eredményt felmutatni képes leendő....

Kálmán ur pedig ily foku, de más irányu örömmel hajtatt barátjához, ki őt, megbeszélésük szerint ugyanazon vendéglőben várta be, hol eme tervet oly ügyesen hajtották végre s honnan nem távoztak el mindaddig, míg Kálmán a boldog öreg-től kapott „kinesnek” brevi manu nyakára nem há-gott, melynek kivitelében a hű barát Szombatfalvy is tekintélyes segédkezet nyújtott.

No, de ezental már könnyű volt az „ifju urnak”, mert a „professor ur” alaposan megnyugtatta az öreg Málnásyt s így a nagybácsit is hogy a „drága fiu” valóban a javulás útjára tért!...

hetségtelen, otthon megrögzött hanyag; a kívül mindent megkíséreltünk, de sikertelenül.

Másodszor: egészen az osztályismétlésig menő szigorúbb mérték alkalmazásának akkor van helye, mikor tudvalevőleg a tanulónak tanulmányai folytathatása céljából az előismeretek bizonyos készletére okvetlenül szüksége van.

Zárom azzal, hogy tanítsunk mindig lelkiismeretesen, módszeresen.

Osztályozásunk legyen paedagogiai, igazságos, gondos és méltányos.

Tulcsigázott követelményeink soha se legyenek.

A sok buktatás gyanus színben tünteti fel magát a tanítót, homályt vet arra az intézetre, melyben az sűrűn előfordul.

Felhívás előfizetésre.

Az új énegyed közeldése alkalmából előfizetésre hívjuk föl városunk és vidéke közönségét s általában a székelység barátait.

Két évtizede már, hogy a „Székelyföld“ mint a szabadlelti eszmék hirdetője, az országos szabad- elvű párt egyik vidéki organuma, a székelység közművelődési és közgazdasági érdekeinek szolgálatára meg- alapított s e hosszú időn keresztül, ha szerény esz- közökkel is, de mindig becsülettel igyekezett töreked- tünk arra, hogy igénytelen, de hazafias munkásságunk- kal olvasóink bizalmát kiérdemelhük. Hogy mennyire sikerült ez nem a mi feladatunk megítélni. Részünkről, a már 20 éves múltat való visszatérítéssel, kedves köteleységünk annak kijelentése, hogy a mi sikert föl- mutathatunk, abban jelentékeny része van lapunk t. olvasóközönségének és munkatársainak, kik anyagilag és szellemileg támogatják lapunkat. A múltat ezt hálás szívvel konstatáljuk, egyúttal bizalommal kérjük az új énegyed alkalmából ismételtén a szíves támo- gatást.

Igen-igen ohajtának nagyobb terjedelművé tenni, magasabb színvonalra emelni lapunkat, mert ezt, — érezzük, — a székelységnek hova tovább mind jobban növekedő bajai is megkövetelnék. De ezt csak azon esetben tehetjük, ha lapunkra minél többen előfizetnek.

Lapunk előfizetési díja jövőre is marad a régiben.
Negyed évre: 2 korona 50 fillér.
Fél évre: 5 korona.
Egész évre: 10 korona.

Ismételtén kérjük a t. közönség becses párto- gását.

Kézdivásárhely, 1901. június 25.
Vajna Károly, Ifj. Jancsó Mózes,
felelős szerkesztő. kiadó lapfuttató.

Adományok a Kézdivásárhely-kantai főgymnasiumra.

Nagy Ferenc szeszgyáros és neje Csizsár Sára 400 korona; Cséh Lajos aleornátoni áll. isk. ig. tanító 10 korona; Ifj. Málnási Kristóf keresk. 20 korona; Balogh Ignác szárazpataki plebános 200 korona (a státus ig. tanácsához küldve.)

Kézdivásárhely, 1901. jun. 27.

Gábor Áron emléke.

Háromszék vármegye önvédelmi harcának egyik nevezetes, de szomorú napja mindenkori július 2. Gábor Áron, a székely ágyúhős, honvédőrnagy, ezelőtt ötvenkét évvel ezen a napon esett el a Kőkősnél vívott ütközetben.

Honfitársai nem hagyták holttestét a csatamezőn, elvitték menekülő kőzban Eresztvény községig, hol a reformátusok temetőjében katonai pompával temették el a vitéz őrnagyot.

Szép emléket állított sírja fölé a hálás utó- kor, s a még ma is életben lévő öreg honvédek kegyelettel ülik meg minden évben július máso- dikát Gábor Áron felett.

A kegyeletos emlékműpélyt az idén is meg- tartják Eresztvényen július 2-án d. u. 2 óra- kor, melyre szeretettel meghívom a még ma is életben lévő öreg honvédeket, hogy ujjtsák fel szí-

vükben, lelkükben ama dicső korszak egyes ese- ményeit, hogy legyenek — habár pillanatra is — ifjak, képzeljék magukat a csatamezőn a kardok esattogása az ágyúk morajai között! Meghívom az ifju nemzedéket, hogy mikor meglátják az öreg honvé- dek szemében az öröm- és hálakönnyekeket, tanulja- nak lelkesülni, tanuljanak hazát szeretni.

Eresztvény, 1901. június 25-én.

Megbizásból:
Bede-hazi János,
ref. lelkész.

NAPI HIREK.

— Kinevezés. Az igazságügyi magy. kir. mi- niszter dr. Márkus Jenő ügyvédjelöltet kinevezte a sepsi-szentgyörgyi kir. járásbíróshoz aljegyzővé.

— Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Rozsodárné Lukács Anna, árkosi állami iskolai tanítónő jelen minőségében áthelyezte a zázsoni (brassói megye) áll. iskolához.

— Kinevezés. Farkas Margitot, a háromszék- vármegyei „Erzsébet“ árvaleány nevelő-intézetben al- kalmasított családitanítónő a közoktatásügyi miniszter kinevezte az árkosi áll. el. iskolához rendes tanító- nővé. Az árkosi áll. iskola az új tanítónőben egy ki- váló képzettségű buzgó tanerőt nyer. Gratulálunk.

— Miniszteri elismerés. Dr. Wlassits Gyula, közoktatásügyi miniszter Benkő István, Kőkősi Károlyné és Ifj. Tóth István és neje Szabó Róza- nak a kézdivásárhelyi jótékony nőegyesület által ló- tesített polgári leányiskola javára tett nemesezélú alapítványáért őszinte köszönetét nyilvánította.

— Köszönetnyilvánítás. Felejtethetetlen anyánk öz. Nagy Gyuláné sz. Kovács Róziának el- hunyta alkalmából Kézdivásárhelyen és Sepsi Szent- Györgyön oly sok jelölvel találkoztunk az őszinte, le- kötelező részvételnél, hogy elengedhetetlen kötelese- ségünknek ismerjük érte hálás köszönetet nyilvání- tani. Kézdivásárhely, 1901. jun. 23-án. Nagy Róza férj. Benkő Pálné, Nagy Lajos és Nagy Gyula.

— Derék tantestület. A kézdivásárhelyi polg. leányiskola első tantestülete az iskola könyvtára ja- vára múlt évben 200 koronás alapítványt tett. A val- lás- és közoktatásügyi miniszter a testületnek e ne- mesezélú önzetlenn adományért újabb elismerő kö- szönetét nyilvánította.

— Köszönetnyilvánítás. A kézdivásárhely- kantai róm. kath. elemi fiúiskola szorgalmas és jó- viselőtű tanulóinak jutalmazására adakozni szívesek voltak: Kézdivásárhelyi takarékpénztár 10 kor., kéz- divásárhelyi kiegészítő takarékpénztár 5 kor., a „Hunkó“-féle alapítvány évi kamatából 5 kor., a róm. kath. hit- községi képviselőtételnek bold. Lőnhart Ferenc erdélyi püspök halála alkalmával koszoru megváltás címén tett alapítványának évi kamata 2 kor. 63 fillér, Ifj. Bándy István, Rada Elek és Tamásy Imre 1-1 drb. könyv. A jöszivő adakozóknak font. népiskola gond- nokságának nevében hálás köszönetét nyilváníti: Kézdivásárhely, 1901. június 30-án. Tamásy Imre, s. k., lelkész, isk. elnök.

— Köszönetnyilvánítás. Állami el. fiú- és leányiskolánk arra érdemes tanulóinak megjutalma- zására szívesek voltak adakozni: 1. Br. Szentkereszt- Stephania Ó mellőssége 5 K. 2. Öz. Cserey Jánosné 5 K. 3. Öz. Szabó Dénésné urasszony 3 K. 4. Benke Gyula orsz. gy. kép. ur 40 K. 5. Kézdivásár- helyi Takarékpénztár 20 K. 6. Kiegészítő Takarékpénztár 10 K. 7. Kézdivásárhely város. 20 K. 8. Dé- zsi Bálint ur 3 K. 9. Id. Jancsó Mózes keresk. ur 6 K. 10. K. Csizsár József ur 5 K. 11. Jancsó Mó- zos, szeszgy. ur 4 K. 12. Szűcs Károly ur 5 K. 13. Szűcs Ferenc, gépész 4 K. 14. Török Sándor, építősz 4 K. 15. Szabó Jenő tisztelendő ur 2 drb. könyvet. 16. Tamási Imre, tisztelendő ur 4 drb. könyvet. 17. Nagy- Gerő, ref. kántor ur 1 könyvet. A nemesszívű adako- zóknak meleg köszönetet nyilvánítni kedves kötele- ségünknek ismerjük. Az áll. el. iskola gondnokságá- nak 1901. évi jun. hó 23-án tartott ülése 67. számú ha- tározata értelmében. K. Vásárhelyen, 1901. jun. hó 25-én. Baló László, g. elnök helyettes. M. Székely Já- nos, g. jegyző.

— Köszönetnyilvánítás. A kézdivásárhelyi áll. polg. fiúiskola szorgalmas és jómagaviseletű tanu- lóinak megjutalmazására szívesen adakoztak. Tiszte- letos Szabó Jenő ref. lelkész ur 4 koronát és 2 köny-

vet. Czirmai Zoltán ref. segédlelkész ur 2 koronát és 2 könyvet. Nagy Gerő ref. énekvezér ur 2 koro- nát. Székely Mariska k. a. 2 koronát. Alberti Al- bert ur 1 koronát. Kovács Kálmán törvényszéki alj. ur 2 koronát. Nagy Károly igazgató ur 2 koronát. Főt. Tamásy Imre plebános ur 2 drb. könyvet. A kézdivásárhelyi Takaré- és Kiegészítő takarékpénz- táruk 10-10 koronát Fogadják a szíves adakozók az iskolai előjáróság és tanuló ifjuságnak hálás kö- szönetét. Kézdivásárhely, 1901. jun. 28. Az igaz- gatóság.

— Benedek Elek ünneplése. A nagybaczoni állami elemi iskola tanítóttestülete 1901. július hó 6-án d. u. 11 órakor az állami elemi iskola helyisé- gében az erdővidéki általános tanítóttestület nyári közgyűlésével kapcsolatosan leplezi le nagyszágos Benedek Elek író és lapszerkesztő ur arezképét. 1. Hymnus: énekl. az áll. tanítóttestület énekkara. 2. Az arezképet leplezi Sz. Borbáth Vilmos nagyba- czoni áll. iskolai igazgató. 3. Átvoszi az állami is- kolai gondnokság nevében Benke Ferenc ev. ref. lelkész, gondnoksági elnök. 4. Alkalmi oda: írta és szavalja Tarsasfalvi Albert vargyasi áll. isk. igaz- gató. 5. Tisztelegés az erdővidéki áll. tan. testület által Zöld Sándor polg. isk. tanár, testületi el- nök vezetése alatt. 6. Szózat: énekl. az áll. tanító test. énekkara. Az ünnepély után közébd lesz, melyet Prokupek baróthi vendégfog. ad személyenként 3 koronáért. A résztvenni szándékozók kéretnek Sz. Borbáth Vilmos áll. isk. igazgatótól az elszálláso- lás és az ebédre való részvételre befizeteni mielőbb. Ugyanazon napon este táncestély lesz a következő műsorral: 1. Nyitány: a zenekar által. 2. Petőfi „Apostol“-ának XVII. részét szavalja: Sz. Borbáth Vilmos állami isk. igazgató. 3. Zeneszó. Chopin: „Éji dal“ Hubai: „Magyar ábránd“ előadja Reeth Sándor budapesti operaszínházi zeneművész. 4. Fel- olvas: Gál Mózes budapesti főgymnasiumi tanár és író. 5. Tilinkószó előadja Reményik Kálmán ur. 6. „Fiata- lakodalmán“, monolog írta Benedek Elek, előadja Vitélyos Vilma k. a. Táncz kiválóság virradtig!! Kezdeté este 1/2 órakor. Belépőjegy személyenként 2 korona.

— Meghívó. A Háromszéken szünidőző theolo- gus ifjuság Uzonban, a községhez nagyszerűben részben a kolozsvári ev. ref. „theologus-kör“, részben az uzoni szegénytanulók segélyezőse javára 1901. ju- lius 7-én műsorral egybekötött Táncestélyt rendez. Védnökök: Ngs. Ujjvárossi József, kir. tanácsos egyhm. gondnok. Ngs. Dr. Székely György, ország- gyűlési képviselő, egyhm. gondnok. Nt. Vén Mihály, esperes. Pünköszt István, tiszteletbeli elnök. Ösz Lá- zár, t. b. elnök, Bálint Ferenc, alelnök. Kovács Jó- zsef, alelnök. Jancsó Albert, titkár. Pünköszt Lajos pénztáros. Bagoly Lajos, Bartha János, Bartha La- jos ellenőr, Bedő Odón, Bitai Géza, Boda Lajos, Csutak István, Csutak Vilmos, Demes Ferenc, Gece Albert, Gyárfás Sándor, Kiss Albert Kósa Béla, Kónya Kálmán, Kovács István, Márk Mihály, Márton Árpád, Máthé Gyula, Megyaszai Mihály, Pálfi András, Péter Gerő, Rákosi Dező, Simon Gábor, Szabó András, Szabó Gyula, Szabó István, Szabó Sándor Műsor: 1. Elj őseink hazája. Schumann R. Énekl. az ifj. énekkar. 2. Felolvasás. Tartja Márton Árpád th. 3. Szavaltat. Tartja: Kónya Kálmán th. 4. Ének- duett. Előadják: Fojás Gizella és Ösz Ida k. a. 5. Monolog. Tartja: Ösz Anuska k. a. 6. Eredeti Ku- rucz-nóták. Endrődi Sándor költeményeire, férfi-karra írta: Borsay Samu. Előadja: az ifj. énekkar.

— Panasz előpatakra. Egy levelet kaptunk Előpatakról s ez az írás ors megrovásban részesíti, mint többek mondják nem épen egészen érdemetle- nül, Előpatakat. Azt beszélnek a megrovásszámba, menő sorok, hogy Előpataka boszontóan konzerva- tív, s egyáltalán nem törekszik a moderniség par- nasszusa felé. A vendégek ellátása, kiszolgálása, a számukra kötelezőszerűen kényelmességi formák annyira ingatag motívumokon épültek fel, melyek maguk után fogják vonni a fürdőhely ozután való meglátogatását. Az összes szórakozás példának, — mondja a levél, — egy magyar újvári tizenötödangru ezigány- bandából áll, a mely naponként merényleteket szo- kott intézni a muzsikális jó ízlés ellen. A vendégek ellátása nem kielégítő, s a vezetőség nem tanusít a közönség iránt valami kiváló előzékenységet. Ajánl- juk ezeket a sorokat az előpataki fürdőigazgatóság fig- yelmébe.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.
Kiadó lapfuttató: Ifj. Jancsó Mózes.

Hirdetések.

Fürdő sorrend.

Érvényes július hó 1-től szeptember hó 15-ig.

Gőzfürdő:

Nőknek: kedden d. e. 6-tól 12-ig	1 korona
Uraknak: kedden d. u. 2-től 7-ig	1 "
és vasárnap d. e. 6-tól 12-ig	1 "
Uraknak: csütörtök d. e. 6-tól 12-ig	1 "
Nőknek: " d. u. 2-től 7-ig	1 "
Tükrfürdő gőzfürdő napokon	60 fillér.

Langyos tükrfürdő zuhanyokkal.

(Mindennap teljesen friss vízzel)

Nőknek: szerda, péntek d. e. 6-tól 12 óráig és hétfő, szombat d. u. 2-től 7 óráig	30 fillér ruhával együtt.
Uraknak: hétfő, szombat d. e. 6-tól 12 óráig és szerda, péntek d. u. 2-től 7 óráig	30 fillér ruhával együtt.
Gyermekjegy	20 fillér ruhával együtt.
Kádfürdők a fürdőnapokon d. e. 7-től 12-ig és d. u. 2-től 7-ig:	
Porezellánkádfürdő ruhával együtt	1 korona.
Kádkád " " "	60 fillér.

(95. 1-3.)

Költők albuma.

— 52-ik évfolyam. —
Pesti Napló
Fősz. rkesztő: ifj. Ábrányi Kornél.
Főmunkatárs: Surányi József.

A Pesti Napló,
az utóbbi években az előfizetőinek adott értékes díszmű ajándékok révén az egész művelt magyar társadalom elismerését vívta ki magának, az idén az addigig is pompásabb gazdagabb album formájában, gyönyörű díszkötésben a művésztársaság illusztrált

Költők albumát

számtalan előfizetőnek karácsonyi ajándékkul, melynek eddigi kiadása a Wodianer F. és fia elögnélötvenhat koronába kerül, a Pesti Napló még bővített tartalommal új, kvárt kiadásban.

teljesen ingyen

karácsonyi ajándékkul adja minden előfizető-jének. — Megkaphatja a díszművet díjtalanul minden újonnan belépő előfizető is, aki karácsonyig megszokották nélkül — akár havonként is — előfizet a Pesti Naplóra

Azok az új előfizetők, akik a Pesti Napló félévi előfizetési díját (14 koronát) egyszerre beutalják, az illusztrált díszes HÍVFY-ALBUMOT, míg a készlet tart, forduló postával megkapják, de ezek csakis újabb 6 havi előfizetés után tarthatnak igényt a Költők albumára. 94. 1-1.

Hirdetések
e lap kiadóhivatalában
olcsó áron felvételnek.

JANCSÓ GYULA kereskedő

ajánlja dusan felszerelt üveg, kő-edény és porcellán edények, ételes-, theás-, kávé- és moccakészleteit, finom és olcsóbb minőségben. Nagy választékban függő- és asztali petroleum lámpáit. Ajándékoknak alkalmas díszmü- és galanterie áruk, játékszer, képek, képkeretlécetek, zománcozott pléh- és érezedények, mindennemű evőeszközök, konyhaberendezési czikkeit, valamint utazó bőröndök, gyermekkoszik, vas-mosdóasztalok és fűszerárú nagyraktárát, melyeket első forrásból beszerezve, mint elsőminőségű, nem kislejtett (auschuss), árut jutányos áron bocsájt a tisztelt vevő közönségnek. (28. 10-10)

A t. butorvevők

beesős figyelmébe van szoronom ajánlani Kézdivásárhelyi az ev. ref. templommal átellenben nagy választékban felhalmozott

butor raktáramat,

a hol állandóan raktáron vannak: szalon-, ebédő- és hálószoba berendezések, ruha és étcszékények, szalon- és ebédő asztalok, ágyak, mosdó és éjjel-székények; továbbá: magas, félmagas, háttas és hová dírdányok, garnitúrák, matraczok, fali és toalett tükrök, nód, és préselt ületű hajlított székek, ablak carnisok, stb., melyeket mind honi gyárakból, szerezzvén be, azon helyzetben vagyok, hogy azok a olcsó árak mellett a legszobbb kivitelben árusíthatom el

Kitűnő tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

131.564. VII. a. sz. m. kir. Belügyminiszter.

Erdély legkitűnőbb új ásvány- és gyógyvize: Bodok sűtőpataki

„VILMA-FORRÁS.”

A „Vilma-forrás” vize egyike a legkedvezőbb vegyi összetételű földes alkalikus ásványvizeknek. Mint gyógyviz orvosi tekintélyek által javallva van: a légző szorvek és gyomorhurutos bántalmainál, emésztési hiányoknál, étvágytalanságnál, a húgyszorvek hurutos bántalmainál, esont képződésnél és Brigh kóránál stb.

Mint élvezeti viz kristály tisztasága és kellemes savanykás zónál fogva páratlan ásványviz.

BIZONYÍTVÁNY.

A sűtőpataki „Vilma-forrás” czim alatt forgalomba lévő gyógyvizet sikerrel alkalmaztam mind ama betegségekke szemben, melyek ellen hasonló összetételű ásványvizek szoktak alkalmaztatni.

Kolozsvárt, 1901. április 12-én.

professor Dr. Purjesz Zsigmond s. k.

Főraktár: Kovács Sándor urnál Kézdivásárhelyen.

Szétküldési központ: Sepsi Bodok.

Barabás Ferencz,

21. 7-0. gyógyszerész a „Vilma-forrás” kezelője

Magyar szab. találmány.

„IDEÁL”

A jelenkor legczélszerűbb

és legelegánsabb

Gzipője.

(9-0 69.)

Kapható: Fejér Lukács Mainál Kézdi-Vásárhelyt.

Ny. Ifj. Jancsó M.-nél Kézdi-Vásárhelyt.